

REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN

Nijmegen

jaarverslag 2017

NIJMEGEN | BERG EN DAL | BEUNINGEN | DRUTEN | HEUMEN | LINGEWAARD | MOOK EN MIDDELAAR |
WEST MAAS EN WAAL | WATERSCHAP RIVIERENLAND | WIJCHEN |

Ook in 2017 hebben veel bezoekers via de studiezaal en de website van het Regionaal Archief Nijmegen toegang gekregen tot de rijke geschiedenis van de oudste stad van Nederland en haar regio. Zij hebben als onderzoeker, organisator van een tentoonstelling, student, journalist, politicus of als geïnteresseerde burger kennis gemaakt met onze archieven.

In dit jaarverslag kunt u lezen welke belangrijke ontwikkelingen hebben plaatsgevonden en welke activiteiten wij in 2017 hebben ontplooid. Als u meer wilt weten nodigen wij u van harte uit om een bezoek te brengen aan onze studiezaal [Mariënborg 27 in Nijmegen] of aan onze website [regionaalarchiefnijmegen.nl].

Studiezaal

Wij willen graag dat zo veel mogelijk mensen gebruik maken van de beschikbare bronnen. Omdat een deel van de bronnen wel ontsloten en openbaar maar niet digitaal beschikbaar is, zijn deze alleen te raadplegen in de studiezaal aan het Mariënborg.

In 2017 vonden 5.360 bezoeken aan onze studiezaal plaats waarbij gebruik werd gemaakt van onze bronnen. Daarnaast verzorgden wij regelmatig rondleidingen, vooral voor scholieren en studenten. De laatste jaren is er sprake van een gestage daling van het aantal studiezaalbezoeken. Dit wordt waarschijnlijk verklaard door de toename van ons digitale aanbod.

In de doorgang naar Bibliotheek de Mariënborg hebben wij kleine exposities georganiseerd, onder andere over Vluchtelingen en Nijmegen, 100 jaar Willemskwartier, de Peemankeetjes, de roze geschiedenis van Nijmegen en de vakbonden.

Nieuwe zelfstandige website

Om de bereikbaarheid van onze bronnen te vergroten is een nieuwe, zelfstandige website voor het Regionaal Archief ontwikkeld die is opgebouwd rondom de Digitale Studiezaal.

Op 17 oktober 2017 werd de nieuwe website van het Regionaal Archief gelanceerd. Zowel de inhoud als de vormgeving zijn compleet vernieuwd. Bij de totstandkoming is nadrukkelijk rekening gehouden met de vindbaarheid van informatie voor onze verschillende groepen bezoekers. De opzet en de vormgeving van de website sluiten nauw aan bij de nieuwe gemeentelijke website. Er wordt gewerkt met 'toptaken', zodat de digitale bezoeker gemakkelijk en snel bij de juiste informatie terecht komt.

Op de nieuwe website hebben nieuwsberichten, blogs en actualiteiten een prominente plaats gekregen en zijn er links naar websites van de Historische Atlas, Geschiedenislokaal04 en het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis.

De website voldoet aan de nieuwe webrichtlijnen met betrekking tot toegankelijkheid. Bezoekers en externe professionals waren enthousiast over de overzichtelijke en frisse uitstraling van de website.

In 2017 werd onze website ongeveer 275.000 maal bezocht. Daarnaast was er veel belangstelling voor onze bronnen die als open data op andere websites beschikbaar waren gesteld.

Het Archief gebruikte de website van het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis (huisvandenijmeegsegeschiedenis.nl) om de kennis van de Nijmeegse geschiedenis te vergroten door het vullen van de Kennisbank met informatie over onder andere de wezenzorg en de vakbeweging.

In september startte het Regionaal Archief een eigen pagina op Facebook, waarin we aankondigingen van activiteiten, zoekplaatjes, foto's en korte berichten plaatsen. Ook op deze manier willen wij het publiek wijzen op de beschikbaarheid van de verschillende soorten bronnen.

Nieuwe aanwinsten

Wij vinden het belangrijk om naast overheidsarchieven ook archieven van personen en particuliere organisaties te verwerven en beschikbaar te stellen omdat daardoor een vollediger en gevarieerder beeld van de geschiedenis ontstaat. Wij willen de digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid van onze bronnen

Regionaal Archief Nijmegen
Gepubliceerd door Paul van der Flier · 2 oktober 2017 ·

De najaarskermis is weer neergestreken in de stad. Net als in de jaren 30 van de vorige eeuw, ook weer bij ons voor de deur op het Mariënborg. Wat zijn jouw herinneringen aan de Nijmeegse kermis?
Bron: Fotocollectie Regionaal Archief Nijmegen
<http://bit.ly/2ySFRm7>

4.003 mensen bereikt **Bericht promoten**

Leuk Opmerking plaatsen Delen

Roel Claudia, Marga Van De Laarschot Polyrala en 8 anderen Chronologisch

4 keer gedeeld

WATERSCHAP RIVIERENLAND

via studiezaal.nijmegen.nl steeds meer verbeteren. Een greep uit ons nieuwe aanbod:

- Sinds de jaren zeventig verzamelde de Stichting Vakbondshistorisch Archief Nijmegen (SVAN) archieven van tientallen vakbonden uit Nijmegen en de omgeving. In 2017 rondde het Archief de inventarisatie van deze collectie van meer dan 130 archieven af en plaatste de toegangen op al deze archieven op de website. Ook op de beeldbank werden veel afbeeldingen van de vakbeweging geplaatst.
- Door de overdracht van de archieven van het Burgerweeshuis en voorgangers aan ons Archief kan iedereen zich verdiepen in vijf eeuwen geschiedenis van de stedelijke wezenzorg. Daarnaast vormen de archieven een belangrijke informatiebron over de eigendomsverhoudingen in de stad.
- Een selectie uit de fotoalbums over het 1903 gestichte meisjesspensionaat Notre Dame des Anges in Ubbergen is in 2017 toegankelijk gemaakt via onze Digitale Studiezaal.

Wij hebben in 2017 belangrijke stappen gezet met het archiveren van cultuurhistorisch belangrijke particuliere websites. Vanwege het auteursrecht kunnen de meeste van deze websites alleen in onze studiezaal worden ingezien. Twee gearchiveerde websites zijn wel online beschikbaar, namelijk die van Stadsbrug de Oversteek en van Studio 104 (van beeldend kunstenaar Michiel van de Loo).

- Verder werden in 2017 ook de archieven van onder andere de Raad van Kerken Nijmegen en omgeving, voetbalvereniging Union, Nijmegen Mixed Hockey Club, de Socialistische Uitgeverij Nijmegen en de collectie van de Nijmeegse kraakbeweging toegankelijk gemaakt voor iedere belangstellende.

Grote indexerings- en digitaliseringsprojecten

Wij willen de digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid van onze bronnen via studiezaal.nijmegen.nl steeds meer verbeteren. Nadat de overgedragen archieven toegankelijk zijn gemaakt, worden voor specifieke belangrijke bronnen nadere toegangen gemaakt. Dit nader toegankelijk maken door middel van uitvoerige indexen is een bijzonder arbeidsintensief karwei. Wij maken hiervoor al jarenlang dankbaar gebruik van de belangeloze inzet van vele vrijwilligers.

Groot vrijwilligersproject afgerond

In 2017 zijn de Nijmeegse schepenprotocollen via de website van het Archief gepresenteerd. In totaal hebben 30 vrijwilligers er gedurende 25 jaar aan gewerkt om de protocollen op persoonsnaam, datum, locatie en gebeurtenis

HEUMEN

TENTONSTELLING OVER 'ZEIGELHOF - PIERSONSTRAAT' in het Cultureel Centrum de Lindenberg (tentoonstellingszaal) donderdag 23 april tot en met woensdag 6 mei - dagelijks van 13:00 - 17:00 uur (zondags, 30 april en 5 mei, alleen van 17:00 - 19:00 uur), toegang gratis.
Deze tentonstelling is een initiatief van de tentoonstelling NIJMEGEN KRAAKT
Cultureel Centrum de Lindenberg, Ridderstraat 28, Nijmegen

doorzoekbaar te maken. Het gaat om ongeveer 35.000 akten met daaraan gekoppeld meer dan 200.000 persoonsnamen. De protocollen leveren informatie over de geschiedenis van Nijmegen en zijn inwoners in de periode 1596 tot en met 1811 en zijn een belangrijke bron voor stamboomonderzoek.

Al vele jaren is een aantal vrijwilligers bezig om Nijmeegse notariële akten te ontsluiten. Ook in 2017 zijn weer ongeveer 25.000 nieuwe akten toegevoegd aan onze Digitale Studiezaal met daaraan gekoppeld meer dan 50.000 personen. In 2017 is ook een begin gemaakt met het digitaliseren van de ongeveer 200 meter notariële archieven die het Archief beheert.

De inschrijvingsregisters voor de Vierdaagse zijn gedigitaliseerd en deels op naam toegankelijk gemaakt via het crowdsourcingplatform Vele Handen. De registers over de jaren 1921-1939 zijn nu te doorzoeken in de Digitale Studiezaal.

Open data

Ons beleid is er op gericht om zoveel mogelijk informatie als open data aan te bieden zodat iedereen daar vrij over kan beschikken. De essentie van open data is dat iedere belangstellende de data gemakkelijk kan vinden en hergebruiken en dat hier geen voorwaarden aan worden gesteld.

Alle door vrijwilligers gemaakte indexen op onze notariële archieven zijn vanaf 2017 aangeboden als open data. De dataset omvat ongeveer 125.000 akten met 300.000 persoonsnamen en omspannt de periode 1758-1935. De data zijn nu ook in te zien op wiewaswie.nl en openarch.nl.

De door vrijwilligers via Vele Handen geïndexeerde bevolkingsregisters over de jaren 1850-1890 zijn al sinds 2016 in te zien op onze website. In 2017 zijn de scans en indexen ook beschikbaar gesteld als open data. Het betreft ongeveer 30.000 scans en 280.000 persoonsinschrijvingen.

Onze bibliotheekcatalogus is vanaf 2017 ook via een nieuw en breed platform van een groot aantal bibliotheken uit de regio Nijmegen/Arnhem te doorzoeken: Kenniscollectie.nl. De gegevens zijn ook aangeboden als open data aan op opencultuurdata.nl. Iedere belangstellende kan een gehele dataset met één muisklik ophalen en de gegevens gebruiken voor eigen, nieuwe toepassingen.

Al eerder werden de kerkelijke doop-, trouw- en begraafboeken 1592-1833, de militieregisters 1815-1888, affiches van poppodium Doornroosje en een groot aantal foto's van de Vierdaagse als open data beschikbaar gesteld.

DRUTEN

Beeldbank

Zoeken naar foto's, kaarten, affiches en meer

Personen

Zoeken door bronnen met persoonsgegevens

Adresboeken

Zoeken in adresboeken, 1868-1971

Film en geluid

Zoeken in film en geluid

Educatie

Wij vinden het belangrijk dat leerlingen en studenten zowel fysiek als digitaal kennis maken met, en profiteren van de rijke inhoud van onze archieven en collecties. Het archief als onuitputtelijke bron van historische informatie prikkelt de verbeelding, zet aan tot nadenken en maakt het verleden letterlijk tastbaar.

Met een aantal partnerorganisaties, zoals het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis, Bibliotheek de Mariënburg, Stadswandeling Nijmegen en de Stichting Stedelijk 4 & 5 Mei Comité, werden gezamenlijke educatieve activiteiten voor het onderwijs ontwikkeld en uitgevoerd. Zo was er bijvoorbeeld een speciaal programma over de Tweede Wereldoorlog voor het voortgezet onderwijs.

In 2017 ontvingen wij 106 leerlingen van het basisonderwijs en ruim 780 leerlingen van het voortgezet onderwijs (ook van scholen uit de regio) en bijna 600 studenten van het beroeps- en wetenschappelijk onderwijs. Alle eerstejaars geschiedenisstudenten van de Radboud Universiteit kregen bijvoorbeeld een rondleiding.

Tweede- en derdejaars studenten van werkgroepen van het Onderzoekslaboratorium volgden werkcolleges in het Archief en deden uitgebreid archiefonderzoek in onze studiezaal. Hun bevindingen werden gepresenteerd in het Huis van de Nijmeegse Geschiedenis, een aantal ervan werd opgenomen in onze bibliotheek.

In 2017 zijn wij gestart met de ontwikkeling van nieuwe educatieve projecten, speciaal gericht op het basisonderwijs en de brugklas van het voortgezet onderwijs. Deze thematische projecten, zo veel mogelijk opgesteld in samenwerking met onze educatieve partners, zullen vanaf 2018 worden aangeboden.

E-depot

Het Archief bereidt zich samen met andere afdelingen van de gemeente Nijmegen voor op de vorming van een digitaal archiefdepot om te garanderen dat digitale informatie duurzaam wordt opgeslagen en ook in de toekomst geraadpleegd kan worden.

Om er voor te zorgen dat digitale informatie in de toekomst toegankelijk en bruikbaar blijft is door de gemeente Nijmegen in 2017 een pilot uitgevoerd om hier praktijkervaring mee op te doen. Door de pilot is meer inzicht verkregen in de vraagstukken over digitale duurzaamheid en informatiebeheer, en is kennis verkregen over de wijze waarop een e-depotvoorziening moet worden ingericht. Het Regionaal Archief heeft een grote inbreng gehad in de uitvoering van de pilot.

WIJCHEN

BEUNINGEN

Regio

Wij werken niet alleen voor de gemeente Nijmegen, maar ook voor een groot aantal gemeenten in de regio waarmee wij dienstverleningsovereenkomsten hebben afgesloten en voor gemeenschappelijke regelingen waarvan Nijmegen de centrumgemeente is. Voor deze instanties voeren wij archiefinspectie uit, ontsluiten en beheren wij archieven en stellen wij deze aan het publiek beschikbaar.

In 2017 is de bewerking van de archieven van de gemeente Lingewaard afgerond en werden de archieftoegangen via de website gepresenteerd. De formele overdracht van de archieven van Gendt en Huissen vond plaats tijdens een bezoek van het college van burgemeester en wethouders aan ons Archief.

De toegangen op de archieven van de gemeente Mook en Middelaar, die eind 2016 werden overgebracht naar het Regionaal Archief, hebben wij dit jaar ingevoerd in ons archiefbeheerssysteem. De toegangen stonden in 2017 nog niet online.

De bouwvergunningen van een groot aantal voormalige gemeenten in de regio zijn in 2017 op adres doorzoekbaar gemaakt.

Onze collega's van de gemeenten Beuningen, Wijchen en Mook en Middelaar hebben dit jaar een bezoek gebracht aan ons Archief, waarbij rondleidingen werden gegeven en informatie werd uitgewisseld.

In opdracht van de gemeente Heumen hebben wij een groot aantal affiches uit de Tweede Wereldoorlog over Overasselt gerestaureerd en gescand.

Belangrijke partners

Wij streven naar een zo breed mogelijk gebruik van onze archieven en collecties. Deze doelstelling willen wij samen met een aantal belangrijke partners realiseren.

Huis van de Nijmeegse Geschiedenis

Regelmatig ondersteunen wij activiteiten die in het Huis worden georganiseerd, zoals tentoonstellingen en presentaties. Voor deze en andere activiteiten stellen wij teksten, foto's en filmmateriaal beschikbaar.

Bibliotheek de Mariënborg

Door de doorgang die enkele jaren geleden is gemaakt is het eenvoudiger geworden om het aanbod van beide instellingen te ontdekken. In de voorbereiding en uitvoering van een aantal evenementen in de stad werken wij nauw samen.

LINGEWAARD

MOOK EN MIDDELAAR

WEST MAAS EN WAAL

Stichting Nijmegen Blijft in Beeld

Wij beheren de filmcollectie van de stichting en stellen deze via de Digitale Studiezaal beschikbaar.

In 2017 is een groot aantal beelden uit Polygoonjournaals via onze website beschikbaar geworden.

Historische Vereniging Numaga

Het Archief is vertegenwoordigd in het bestuur van de vereniging en in de redactie van het Jaarboek Numaga. De vereniging bevordert het onderzoek naar het verleden van Nijmegen en omgeving, verzorgt publicaties en organiseert lezingen en andere activiteiten voor een breed publiek.

Cultuurhistorisch Platform Rijk van Nijmegen

Als adviseur maakt het Archief deel uit van het platform, dat door kennisuitwisseling, samenwerking en gemeenschappelijke initiatieven een bijdrage wil leveren aan de Nijmeegse cultuurhistorie.

Werkgroep Oorlogsdoden Nijmegen

Het Archief is vertegenwoordigd in de werkgroep die een digitaal monument wil oprichten voor alle oorlogsslachtoffers, zowel burgers als militairen, die tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn omgekomen in Nijmegen en omgeving en Nijmegenaren die elders zijn omgekomen. Met een reeks audiovisuele portretten werd een aantal oorlogsdoden speciaal onder de aandacht gebracht.

Coöperatie Erfgoed Gelderland

Als deelnemer aan de Coöperatie draagt het Archief bij aan de missie om samen met andere erfgoedinstellingen het verleden in Gelderland toekomst te geven.

Verhalenbank Nijmegen

Het Archief is vertegenwoordigd in dit netwerk van personen en organisaties dat zich bezighoudt met het verzamelen en vastleggen van het vertelde verleden. Onze taak is het beschikbaar stellen van de verhalen.

Overige partners

Daarnaast wordt regelmatig samengewerkt met onder andere de Radboud Universiteit, de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Museum Het Valkhof, de Stichting Stedelijk 4 & 5 Mei Comité en Stadswandeling Nijmegen.

Zichtbaar in de stad

Het Archief vindt het belangrijk dat de bronnen zoveel mogelijk worden gebruikt. Om deze bronnen meer zichtbaar te maken dragen wij inhoudelijk bij en sluiten

wij ons aan bij initiatieven en evenementen die in de stad worden georganiseerd.
Enkele voorbeelden in 2017:

- Wij stelden ruimte beschikbaar voor manifestaties van het Go Short filmfestival en voor de Popronde, het podium voor veelbelovend muzikaal talent.

In het kader van **o24 Geschiedenis Nijmegen** organiseerden een groot aantal (cultuur)historische verenigingen en instellingen, waaronder het Regionaal Archief, een pop-up museum in de Stevenskerk rond het thema 'geluk'.

- Samen met de Vereniging Numaga, de studentenvereniging Excalibur en het Katholiek Documentatie Centrum organiseerden wij in Lux de Grote Nijmeegse Geschiedenisquiz.

- Wij hebben materiaal beschikbaar gesteld voor de tentoonstelling van Ben Luderer in Museum Het Valkhof en bijgedragen aan de totstandkoming van een boek over 750 jaar Stevenskerk, het Nijmeegs Katern en het Jaarboek van de Vereniging Numaga.

TEKST REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN

BEELDMATERIAAL COLLECTIE REGIONAAL ARCHIEF NIJMEGEN

ONTWERP R1 GRAFISCHE VORMGEVING